

апозитивні словосполучення номінативного характеру (С. С. Вартапетова, П. О. Лекант, О. С. Малахов, М. В. Корнілов), *нейтральні словосполучення* (Н. С. Родзевич), *складні утворення з прикладкою* (М. М. Фещенко), *сполучення іменників за типом прикладки* (В. М. Русанівський), *зрощення* (О. А. Стішов, З. С. Сікорська), *зближення* (М. І. Привалова), *комплексні найменування* (О. І. Моїсєєв), *поєднання сполученого типу* (О. О. Орлова), *біноніми* (М. В. Костроміна).

Отже, в сучасній лінгвістиці сформувалися основні концепції стосовно характеру юкстапозитних одиниць, на базі яких ці одиниці розглядаються як: особлива категорія складних слів; різного типу словосполучення; перехідне явище на межі лексики й синтаксису.

Ракетно-космічні терміни-юкстапозити є переважно сполученнями іменників, еквівалентом яких виступають, відповідно, словосполучення із сполучником *як*, внутрішній зв'язок яких характеризується рівноправним поєднанням елементів за загальною схемою

І елемент	Як	ІІ елемент
-----------	----	------------

Наприклад: *жінка-космонавт, інженер-конструктор, двері-трап, автомобіль-цистерна, мотор-генератор, спирт-пальне, корабель-супутник, ракета-носіє, супутник-інспектор, супутник-ретранслятор, ракета-антисупутник, сельсин-датчик, пластина-компенсатор.*

Характерною ознакою ракетно-космічних термінів-юкстапозитів є висока сполучуваність запозичених компонентів з українськими (*трап-місток, двері-трап, кабель-щогла, корабель-ракетоносець, гвинт-вентилятор*) або комбінація (*блокінг-вакуум-камера, дельта-функція*).

Завдяки певній фразеологійності юкстапозитних сполучень їх семантика структурується залежно від позиції головного й залежного компонентів як гіперо-гіпонімічна. Унаслідок, як зазначає Н. Ф. Клименко, з'являються основи-класифікатори (гіпоніми) і основи-ідентифікатори (гіпероніми).

СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ПІД ЧАС ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНІ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ

Ю. С. Хорольська

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

Процеси, що відбуваються на сьогоднішній день в Україні, пов'язані з реформуванням правової системи і змінами у законодавстві саме вони

здійснюють вплив на правове регулювання інтересів суспільства в цілому та безпосередньо захисту дітей. Правову основу захисту дітей від злочинних посягань складає вітчизняне та міжнародне законодавство. Злочини щодо дітей посягають на їх нормальний розвиток, честь, гідність, недоторканість, а також на основи суспільної моралі у сфері їх виховання, що істотно впливає на рівень дитячої та злочинності взагалі.

Значна кількість дітей щорічно потерпає від злочинів. У силу того, що неповнолітня особа не завжди усвідомлює факт вчинення незаконного діяння по відношенню до себе – ці злочини мають високий рівень латентності, на що впливає низка детермінантів. Положення Конституції України проголошує людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку в Україні – найвищою соціальною цінністю (ст. 3), а держава, в свою чергу, зобов'язана всіма доступними засобами та можливостями захищати особу, особливо дитину.

Злочинність дітей і до сьогодні залишається актуальною проблемою не тільки в Україні, але й в інших державах. Питання кримінально-правової характеристики та кримінологічного запобігання втягненню неповнолітніх у злочинну або іншу антигромадську діяльність розглядалися в працях багатьох вчених, особливо таких, як: Т.С. Барило, Ю.В. Баулін, М.М. Биргеу, М.І. Блум, К.М. Бейсебаєв, О.І. Белова, Ф.Г. Бурчак, В.В. Вітвіцька, С.Ф. Денисов, В.В. Дзундза, В.П. Ємельянов, С.Г. Киренко, І.П. Лановенко, Г.С. Мауленов, В.Ф. Мороз, І.О. Топольскова, І.М. Даньшин, О.М. Джужа, О.М. Костенко, Л.М. Кривоченко, І.П. Лановенко, В.А. Ломако, П.С. Матишевський, Г.С. Мауленов, Г.М. Міньковський, В.О. Навроцький, В.К. Негоденко, А.П. Пермінова, А.А. Примаченок, Ю.Є. Пудовочкін, Г.В. Ткаченко, А.П. Тузов, Є.В. Фесенко, Н.С. Юзікова, С.С. Яценко та інші, але їхні праці в основному присвячені проблемам кваліфікації та профілактики злочинів. Викладене засвідчує відсутність на сьогодні комплексних кримінологічних досліджень питання кримінологічної характеристики та запобігання злочинам пов'язаних із схилянням неповнолітніх до вживання одурманюючих речовин, що свідчить про актуальність теми та зумовлює необхідність проведення відповідного комплексного наукового пошуку. Адже, часто виникає ряд запитань. Скільки років повинно бути особі, щоб мати правовий статус дитини, новонародженої, малолітньої, неповнолітньої? Коли особа досягає віку, з якого законодавством дозволяється працевлаштування? І як взагалі тлумачити поняття «дитина», «новонароджена дитина», «малолітня дитина», «неповнолітня дитина»?

Аналізуючи чинне положення законодавчих актів, можна зробити висновок, що їх зміст загалом не протирічить загальній сутності поняття «дитина», проте очевидним є існування неточностей з приводу вікових меж та їх чіткого розподілу в залежності від категорій.

Наприклад, зупиняючись на кримінально-правовій охороні неповнолітніх, слід зазначити, що чинний Кримінальний кодекс містить 37 статей, які встановлюють відповідальність за злочин щодо дітей (малолітніх, неповнолітніх, новонароджених) [1; с. 53-54, 57, 58, 60-68, 76-79, 83, 141-144, 146, 148, 151-152, 155-156, 177]. Це, переважно злочини, які захищають волю, гідність, моральні та духовні засади розвитку дітей.

При призначенні кримінальної відповідальності за вчинення протиправних дій по відношенню до своєї або чужої дитини, особа яка веде кримінальне провадження повинна точно визначити вік дитини. Наприклад якщо за ч. 1 ст. 304 ККУ особа понесе відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність (у пияцтво, у заняття жебрацтвом, азартними іграми), а за ч. 2 ст. 304 КК особа понесе відповідальність, якщо вчинить ті самі дії по відношенню до малолітньої особи, а от у ст. 156 ККУ відповідальність особа нестиме за вчинення розпусних дій щодо особи, яка не досягла шістнадцятирічного віку, а у ст. 150-1 КК відповідальність за використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (систематичного випрошування грошей, речей, інших матеріальних цінностей у сторонніх осіб. Так ст. 117 КК передбачає відповідальність особи (матері) за вбивство дитини (своєї) новонародженої. Що стосується ст. 150 ККУ, кримінальна відповідальність настає за експлуатацію дітей, які не досягли віку, з якого законодавством дозволяється працевлаштування.

За повнотою викладу норм права в статтях нормативно-правових актів розрізняють форми (способи): повну (пряму) – у статті містяться всі необхідні елементи норми права без посилань до інших статей; відсильну – у статті містяться всі елементи норми права, але є посилання до інших статей цього акта, якщо є недостатні відомості; бланкетну – у статті міститься посилання не на якесь конкретне нормативне розпорядження даного закону, а на інший нормативний акт [2, с. 292].

Під час призначення кримінальної відповідальності, відбувається використання бланкетної форми і звернення до таких нормативно-правових актів, як: сімейний кодекс України (далі – СКУ) або в останньому випадку кодекс законів про працю (далі – КЗП), а також кримінально-процесуальний кодекс України (далі – КПКУ). Положення СКУ а саме ст. 6 «Дитина» розкриває поняття правового статусу дитини, малолітньої та неповнолітньої. У ч. 1 ст. 6 законодавець визначив, що дитина – це особа до досягнення нею повноліття,

у ч. 2 цієї статті малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років, а неповнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років [3, с. 5].

У положеннях нового КПКУ в п.п. 11, 12 ст. 3 «Визначення основних термінів Кодексу» дає такі визначення: малолітня особа – дитина до досягнення нею чотирнадцяти років; неповнолітня особа – це малолітня особа, а також дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років [4, с. 9].

Аналізуючи вищезазначені положення законодавчих актів, можна зробити висновок, що їх зміст загалом не протирічить загальній сутності поняття «дитина», проте очевидним є існування неточностей з приводу вікових меж та їх чіткого розподілу в залежності від категорій «малолітній», «неповнолітній», «дитина», більш того, в жодному нормативно-правовому акті не зустрічається розкритого змісту поняття «новонароджена».

Виходячи з вищесказаного, пропонуємо доповнити положення кримінального кодексу України ст. 22-1, в якій розкрити зміст понять «дитина», «малолітня особа», «неповнолітня особа», «новонароджена» а також «вік, з якого законодавством дозволяється працевлаштування», або взагалі доповнити новою статтею, де було б визначення основних термінів ККУ аналогічно до чинного КПК України.

Отже, захист прав дитини – важливе завдання Української держави, що виразилося у формуванні та реалізації принципово нової політики у сфері прав дитини. Враховуючи вищезначене, вважаємо за доцільне реформування нормативної бази, яка стосується кримінальної відповідальності за вчинення злочинів щодо дітей, враховуючи при цьому специфіку професійної термінології та необхідність роз'яснення понять.

Література

1. Кримінальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та допов. Станом на 1 берез. 2012 року: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2012. – 216 с.
2. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. – Харків: Консум, 2001. – 656 с.
3. Сімейний кодекс України. – Х.: ТОВ «Одісей», 2009. – 104 с.
4. Кримінально-процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т.1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 768 с.

МЕТОДИ ЗАПЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ

І. О. Шинкаренко

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

Раціональна організація спілкування ґрунтується на вмілій індивідуальній взаємодії партнерів у розмові.